

Motion till riksdagen

1987/88:A615

av Sonja Rembo och Siri Häggmark (m)

om vidgad rätt för statligt anställda till fri sjukvård

Riksdagen har under senare år i skilda sammanhang upprepade gånger uttalat sig för ökad folkrörelsemedverkan i vård- och omsorgsarbete. Bl. a. uttalade socialförsäkringsutskottet i samband med behandlingen av regeringsproposition om vissa ersättningar till sjukvårdshuvudmännen m. m. (bet. SfU 1983/84:31), dvs. den s. k. Dagmar-reformen, följande: "Det är väsentligt att sjukvårdshuvudmännen liksom hittills visar en positiv inställning till sådana vårdformer som utvecklats genom handikapporganisationernas initiativ. Ett exempel härpå är psoriasisvården."

Utskottets uttalande åsyftade den alternativa psoriasisvård, som Svenska Psoriasisförbundets avdelning (PSO) i Stockholms län sedan 1973 bedriver. Denna vård ges utan tidsbeställning, med kvällsöppet, vid fem behandlingsanläggningar inom Stockholms län och omfattade år 1987 ca 80 500 behandlingar eller ca 90 % av den totala psoriasisvården i länet.

Statligt anställda har enligt kollektivavtal rätt till fri sjukvård på betald arbetstid endast om den ges av läkare som tillhör den allmänna försäkringen eller om det gäller sjukvårdande behandling – t. ex. psoriasisvård – som ges av offentlig sjukvårdshuvudman.

Detta har av Arbetsgivarverket tolkats så att Psoriasisförbundets kooperativa vård inte omfattas av avtalets bestämmelser om fri sjukvård. Detta trots att verksamheten regleras genom avtal mellan Psoriasisförbundets länsavdelning och Stockholms läns landsting.

Arbetsgivarverkets tolkning har lett till orimliga konsekvenser för såväl de berörda myndigheterna som för de enskilda statligt anställda psoriatikerna.

I ett flertal fall har således Arbetsgivarverket avslagit klagomål från enskilda psoriatiker, som av sina arbetsgivare vägrats att utföra sin behandling vid PSO:s anläggningar och få full ersättning för detta. Däremot har de statliga arbetsgivarna medgivit full ersättning och rätt att utföra behandling på betald arbetstid om vederbörande vänt sig till någon av landstingets fyra hudkliniker, trots att detta i många fall har inneburit att de anställda varit borta en stor del av arbetsdagen och i vissa fall flera dagar per vecka.

Det kan konstateras att nu nämnda regler för sjukvårdsersättning till statsanställda i praktiken kommit att strida mot intentionerna bakom Dagmar-reformen vad gäller möjligheterna till kooperativ sjukvård genom handikapporganisationer. Det bör också erinras om att det under civildepar-

tementets ledning finns en delegation som verkar för bl. a. ökat folkrörelse-engagemang i vårdarbetet.

Till detta kommer att flera landsting redan har eller överväger att överlåta viss annan sjukvårdande verksamhet åt personalkooperativa eller enskilda bolag t. ex. vårdcentraler. Verksamheten regleras då genom avtal med landstinget som också stöder den ekonomiskt.

Likartade principiella frågeställningar bör rimligen uppkomma även i dessa fall, eftersom vården formellt sett icke är offentlig men väl helt reglerad av landstinget.

Den enskilda patienten har ofta ytterst begränsade möjligheter att välja mellan kooperativ, privat eller offentlig sjukvårdshuvudman bl. a. beroende på upptagningsområde, bostadsort, öppethållande etc.

Tolkningen av avtalet synes dessutom variera. Således kan statligt anställda få fri sjukvård utförd på arbetstid vid både Ersta sjukhus och City-akuten.

Det är givetvis särskilt angeläget att staten följer de intentioner riksdagen givit uttryck för. De statligt anställda bör därför tillförsäkras rätt att anlita sjukvård som förmedlas av handikapporganisationerna på samma villkor som gäller vid anlitaandet av vård förmedlad av offentlig huvudman.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär åtgärder i syfte att tillförsäkra de statligt anställda rätt till vård vid Svenska Psoriasisförbundets och andra handikapporganisationers anläggningar på samma villkor som gäller vid vård hos offentlig sjukvårdshuvudman.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen i övrigt anförts om de statligt anställdas rätt att utnyttja andra vårdformer än de offentliga.

Stockholm den 26 januari 1988

Sonja Rembo (m)

Siri Häggmark (m)

Mot. 1987/88
A615